

نئوپولیسیسم

سیدمصطفی‌هاشمی طبا

اصطلاحات نئورئالیسم، نومارکسیسم، نئولیبرالیسم که ریشه در فرهنگ سیاسی و اجتماعی اروپا دارد، بارها مورد استفاده دانشگاهیان و رسانه‌های ما قرار گرفته و درباره آنها بحث‌ها و مجادله‌های گش‌دار یا به قول خودشان هرمنوتیکی صورت گرفته است و نیز منبعی شده تا برخی افراد برای محکوم‌کردن دیگران صفات‌شان را منسوب به این اصطلاحات کنند. اما امروزه و البته از دیروزها پدیده جدیدی در افق سیاسی ما پدیدار شده که می‌توانیم به آن «نئوپولیسیسم» بگوییم. پوپولیسم با اندکی مسامحه روشی است که فرد یا افرادی در رأس حکومت‌ها اختیار می‌کنند تا خود را عزیزِ ذردانه مردم کنند. آنان به مردم به چشم مخلوق خداوند، اعضای قابل عنایت جامعه و همچنین انسان‌های ذی‌شعور نمی‌نگرند بلکه مردم در نظر آنان افرادی هستند که می‌توانند مقاصد حاکم یا حکمرانی را جامه عمل بپوشانند و در حقیقت تنها وسیله‌ای هستند برای برترشدن فرد و آنچه به نام مردم به زبان می‌آورند، جلوه بی‌بدلیل از نفاق است. ظاهرا دلسوز و دایه مهربان‌تر از مادر برای مردم هستند و در سخنان خود آنان را به اعلا درجه گرامی می‌دارند و نیز هیچ تردیدی ندارند که ثروت کشور را بین آنان تقسیم کنند که البته از آن برای خود عموماً کلاه‌های پرازشی به دست می‌آورند اما نوعاً انگیزه اصلی یک پوپولیست داشتن محبوبیت بین اقشار جامعه و عموم مردم است. یک فرد پوپولیست به هیچ اصولی پایبند نیست و به هرچه در راستای اهداف خود باشد، دست می‌یازد و نیز هرگز در پی اصلاح امور جامعه نیست یعنی نه اصولگر است و نه اصلاح‌طلب. برای او هر فرد یک انسان نیست، بلکه یک «رای» است و باید سیاست‌هایی پیشه کند که بیشترین رای را به دست آورد.برعکس، برخی اصولگراها برای به کرسی نشاندن اصول خود هرچند ممکن است به مردم تعارفی کلامی بکنند اما همه چیزند خود اصول‌گرا می‌کنند. می‌توان از پادشاهی میچی در ژاپن یاد کرد که برای به کرسی نشاندن اصول اقتصادی لیبرالیسم و توسعه زاین، میلیون‌ها انسان را قربانی کرد. استالین نمونه دیگری بود که با وفاداری به اصول مارکسیسم-لنینسم –به قرائت خود– به روایتی ۲۰ میلیون از مردم را قربانی کرد و مشابه او مانو تسه تونگ بود. نمونه‌های دیگر و شاید تعدیل‌یافته آن ژنرال فرانکو در اسپانیا و احتمالاً بانک جهانی است.آنچه در کشور ما به نام اصولگرایی مطرح شده است، در مقایسه با آنچه ذکر شد، هرگز نمی‌تواند تشابهی به دست دهد. مدعیان اصولگرایی در کشور ما خود نوعی از پوپولیسم هستند و هرگز اصول خاصی را صریحاً اعلام نکرده و حتی با دید عمیق‌تر به آنچه بیان می‌کنند، وفادار نیستند و برعکس تابع واضح روش‌هایی هستند که برای مردم جاذبه داشته باشد. همین‌طور اصلاح‌طلب‌ها که مثل اصولگراها طیف‌های متفاوتی هستند و در عمل سیاست‌هایی را اعمال می‌کنند که هرچه بیشتر مردم به آنها روی آورند، نتیجه آنکه پوپولیسیسم در کشور ما حسب ضرب‌المثل «خوشش را بیاور، اسمش را نیاور» سرلوحه کار قرار دارد و البته این سیاست‌ها در شکل عملی آن خرج‌کردن و فداکردن انسان است، به‌طور وسیع برای مردم و نیز به صورت خاص برای اقلیتی نوکیسه.

تهیه با تولید مرغ و تخم‌مرغ و روغن و لبنیات با هزینه‌کردن ثروت کشور، تهیه برق و گاز با مصرف دارایی کشور و تمتع مردم– که البته در جای خود پسندیده‌است –همه با خرج وفداکردن ثروت‌های روزی‌زمینی و زیرزمینی ایران حاصل شده است، یعنی هر دو گروه در هر زمان که متصدی بوده‌اند، ایران را خرج محبوبیت خود کرده‌اند. به خاطر ندارم که جماعت پوپولیست ایران در سال‌های گذشته نه به زبان و نه به اندیشه، دغدغه ایران و تعالی آن را داشته‌اند بلکه کوتاه‌ترین راه برای راضی‌کردن مردم و محبوبیت خود را که همان خرج ثروت کشور است، برگزیده‌اند. ممکن است این نوع تعبیر از عملکرد خود اصولگرایان‌خوانان و خود اصلاح‌طلبان‌خوانان ایشان را خوش نیاید اما نگاهی به شرایط ایران که سرزمین ثروتمند تکیده‌ای شده است و نوع زندگی عمومی و نظاهرات شهرنشینی که تضاد طبقاتی و فرهنگ رفتاری و اندیشه مردم حاصل آن است، به‌خوبی درستی مطالب را می‌رساند و نتیجه آن افکار پوپولیسیسم موجود در ایران است که به صورت اصولگرا و اصلاح‌طلب جلوه کرده و هر دو هزینه‌شان را از ثروت خداداد که متعلق به نسل‌های آینده نیز هست، تأمین کرده‌اند و جانب آن است که هر دو دغدغه ایران و آینده ایران را نداشته‌اند اما چندی است که برخلاف گذشته که نام‌بردن از ایران چندان پسندیده نبود و حتی پخش سرود «ای ایران» به نوعی ممنوع بود در رسانه‌های دولتی و به‌ویژه در صداوسیما ایران. موضوع آینده ایران و بزرگداشت ایران مطرح شده است اما همچنان در روی همان پاشنه قبلی می‌چرخد و ایران هزینه می‌شود و تکیده‌تر.

<div><div>۳۳</div></div>	ادامه در صفحه ۴
---	------------------------

<div><div>۳۳</div></div>	پنجشنبه ۲۸ تیر ۱۴۰۳
<div><div>۱۲</div> محرم ۱۴۴۶</div>	
<div><div>۱۸</div> جولای ۲۰۲۴</div>	
سال بیست‌ویکم	
شماره ۴۸۸۱	
۲۰ هزار تومان	
۱۲ صفحه	

روزنامه

شهادت امام مجاهد را تسلیت می‌گوییم

در «شرق» امروز می‌خوانید: پزشکیان: تقویت روابط ایران و عربستان موجب افزایش قدرت جهان اسلام در دفاع از فلسطین است • آیت‌الله جنتی در دبیری شورای نگهبان ابقا شد

هشدار فعالان حمل‌ونقل دریایی خطاب به کابینه چهاردهم درباره عواقب جاماندن ایران از دلان‌های ترانزیتی منطقه

توسعه از دریا می‌گذرد

گزارش تینبریک را در صفحه ۴ بخوانید

این گزارش را در صفحه ۲ بخوانیدعکس: Gettyimages

«شرق» اهداف ایران هراسی و ترامپ‌هراسی را پس از ترورروز شنبه در آمریکا بررسی می‌کند

آن سوی ترامپ

یادداشت

جایگاه شهرها در تکاپوی انتخاب وزرا

ترانه‌یلدا

معمار و شهرساز

باتجربه کم نداشتیم. کسانی که فهمیده‌اند کارهای نمایشی پول دورریختن است. کسانی که اگر دست‌شان باز بماند، شاید بتوانند با پایین آوردن هزینه‌ها، اولویت‌بندی‌های بهتری برای شهرها و به نفع جامعه شهری – که حدود ۸۰ درصد جمعیت کشور را در خود جای داده، داشته باشند... از طرفی روشن است که قواعد بازی باید دست‌کاری شود و خون و نفس جدید به کار دمیده شود، نه به واسطه تیتُر سمت‌ها و مسئولیت‌ها، بلکه با نقش مؤثری که مدیران جوان ایفا خواهند کرد. اغلب تاکید می‌کنند: مهم این است که جایگاه شهردار یا وزیر یا معاون وزیر، امکان سوااستفاده برای فرد را نداشته باشد و به بی‌قانونی‌ها پایان دهد.

گفت‌وگوهای سازنده این روزها زیادند... ما جهان‌سومی‌ها همیشه اشتباه فکر می‌کنیم که یک نفر به عنوان رئیس‌جمهور به‌تنهایی می‌تواند منجی باشد. یک نفر به‌تنهایی می‌تواند تحول ایجاد کند، درحالی‌که تحول، مستلزم داشتن یک سازمان همکار بویاست. به ساختارهای سازمانی وزارت راه یا میراث فرهنگی توجه بفرمایید. این سازمان‌ها دچار بیماری‌های گوناگون و بسیار جدی هستند. بدنه کارشناسی این سازمان‌ها به‌شدت مستهلک و بوروکراتیک شده

یادداشت

حرکات ایدایی و شکیبایی حکیمانه

لطفعلی عاقلی

دانشیار اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس

انتصابات دقیقه‌نودی و احقاق حقوق فعالان مدنی و سیاسی و آسیب‌دیدگان صنفی در حوزه‌های مختلف علمی، کارگری و... فرایندی تقریباً زمان‌بر، مشارکتی و فراقوه‌ای است که انتظار می‌رود پس از استقرار دولت چهاردهم و با تعامل مؤثر قوای سه‌گانه حاکمیت به سرانجام برسد.

ضمن آرزوی موفقیت برای رئیس‌جمهوری منتخب، مطالبه‌گری مردمی و پاسخ‌گویی دولت، حداقل انتظاراتی است که همه رای‌دهندگان موافق یا مخالف و در درجه بالاتر همه ایرانیان، از دولت چهاردهم دارند و پیشنه‌ها، حداقلی در این زمینه، دفتر یا ستاد فعال رسانه‌ای و قوی (مجازی و غیرمجازی) برای اطلاع‌رسانی درباره مصوبات، اقدامات، برنامه‌ها و تصمیمات دولت است.

است. جذب نیروی غیرمتخصص و بدون بازده، ایستایی مدیریتی را باعث شده. و اصلاح آن هم یک‌شبه ممکن نخواهد بود. اما آیا نمی‌شود چاره‌ای برایش پیدا کرد؟ آیا برخی دستگاه‌ها را نمی‌توان سبک‌تر کرد (شهرداری مثلاً) یا اینکه قوانین و مقررات یا پروتکل‌های جدیدی برای کارها نوشت...؟ معلوم است که می‌شود. نیروهای موجود ناکارآمد مطمئناً «در مسجد» نیستند که نشود کند و نشود سوزانند. اولین و بزرگ‌ترین چالش هر مدیر دولتی همین نیروی انسانی است. چالش‌های دیگر هم بسیارند... اما شجاع باید بود. رنسانسی در راه است که ندای آن در میان بیچ‌بیچ مردم و رفتارهای‌شان می‌شنویم. حتی روشنفکران جنبش مشروطه ۱۲۰ سال پیش به امید معجزه نشستند؛ بلکه چارچوب‌های تغییر و نهادهای آن را طراحی کردند. برای همین هم هست که اساس نهادهی مدرن مشروطه، باقی ماند و بازگشت‌ناپذیر شد. اکنون نیز در حیطه‌های تخصصی مختلف هرکس باید همین کار را بکند و برنامه داشته باشد. شاید یکی از کارهای بنیادین در کل دستگاه دیوانی ایران، یک خانه‌تکانی جدی باشد. خیلی از مدیران قبلاً هم با این ماجرا مواجه شده‌اند اما به دلیل انبوه مشکلات، گرفتاری به روزمرگی، ترس از جراحی و تبعات اجتماعی-امنیتی ناشی از آن سراغ راه‌حلهایی رفته‌اند که کار را بدتر کرده و بدنه سازمان را فریفته.

از سوی دیگر برخی متخصصان رسماً درخواست جداییِ دو حوزه حمل‌ونقل و شهرسازی در ساختار وزارتخانه را از دولت آینده کرده‌اند و بعضی دیگر لزوم تفکیک سه سازمان گنجانده‌شده در داخل ساختار وزارت میراث، گردشگری و صنایع دستی را در عین همستگی آنها خواستار شده‌اند. شکی نیست که تشکل‌های مدنی و صنفی و تخصصی این حوزه باید تقویت شوند.

<div><div>۳۳</div></div>	ادامه در صفحه ۴
---	------------------------

<div><div>۳۳</div></div>	انتصابات دقیقه‌نودی و احقاق حقوق فعالان مدنی و سیاسی و آسیب‌دیدگان صنفی در حوزه‌های مختلف علمی، کارگری و... فرایندی تقریباً زمان‌بر، مشارکتی و فراقوه‌ای است که انتظار می‌رود پس از استقرار دولت چهاردهم و با تعامل مؤثر قوای سه‌گانه حاکمیت به سرانجام برسد.
<div><div>۳۳</div></div>	ضمن آرزوی موفقیت برای رئیس‌جمهوری منتخب، مطالبه‌گری مردمی و پاسخ‌گویی دولت، حداقل انتظاراتی است که همه رای‌دهندگان موافق یا مخالف و در درجه بالاتر همه ایرانیان، از دولت چهاردهم دارند و پیشنه‌ها، حداقلی در این زمینه، دفتر یا ستاد فعال رسانه‌ای و قوی (مجازی و غیرمجازی) برای اطلاع‌رسانی درباره مصوبات، اقدامات، برنامه‌ها و تصمیمات دولت است.

۲ تصمیم جدید شورای راهبری دوره انتقالی دولت چهاردهم به روایت ظریف

۲

برگزیده‌ها

آیا دولت موازی سعید جلیلی به پایان سلام خواهد کرد؟

گزارشی از یک سایه‌نشینی جنجالی

۳

بعثی درباره ناترازی برق و آسیب‌هایی که به صنعت می‌رسد

تولید در باتلاق «خاموشی»

۱۱

ستاره تیم ملی مهم‌تر از قطری‌ها

پول، سیاست و مهدی طارمی

۹

«شرق» اهمیت نوآوری در جامعه و جایگاه ایران در جهان را بررسی می‌کند

مسیر پرپیچ‌وخم نوآوری

۸

از وزیر آینده میراث فرهنگی چه می‌خواهیم؟

۱۰

دو دستگی دموکرات‌ها برای حل معضل بایدن

۵

یادداشت

مرگ انسانیت

علی‌مندی‌پور

از هفتم اکتبر ۲۰۲۳ (۹ ماه پیش) تا امروز بیش از ۳۸هزارو ۶۶۴ شهروند غیرنظامی فلسطینی در باریکه غزه به دست نیروهای زمینی، هوایی و دریایی اسرائیل کشته شده‌اند. به این رقم اضافه کنید چنده برابر مجروح و معلول و همچنین محله‌ها و زیرساخت‌هایی را که با خاک یکسان شده‌اند و آثانی که از رنج گرسنگی و تشنگی جان داده‌اند. هنوز ۷۲ ساعت از آخرین حمله هوایی اسرائیل به اردوگاهی در غزه نمی‌گذرد که در آن ۹۰ نفر کشته و ده‌ها نفر مجروح شده‌اند. اردوگاهی که از جانب دژخیمان اسرائیلی مکان امن اعلام شده بود، ولی به بهانه وجود یکی از سران حماس در «آنجا»، مورد حمله قرار می‌گیرد و برای چندمین بار به بهانه‌های شناخته‌شده از این قماش، به جنین جنایت بزرگی دست می‌یازد؛ جنایت‌هایی زنجیره‌ای که گویی پایانی بر آن تصور نیست. نمی‌خواهم درباره تاریخ پیدایش رژیم اسرائیل و جنگونی غصب سرزمین‌آبا و اجدادی صاحبان واقعی آن یعنی فلسطینی‌ها با حمایت تام و تمام استعمارگر پیر (انگلیس) و از به‌کارگیری زور در بیرون‌راندن فلسطینیان از خانه و کاشانه و نیز تخریب خانه‌ها و تصرف مزارع آنها و بیرون‌کردن و آواره‌کردن چند میلیون شهروند این سرزمین و از کشتار کورگفَر قاسم، جنین صبرا و شتیلا و هزاران زن و مرد و دختر و پسر نوجوان و جوان در بند و از حمایت قدرت‌های بزرگ و در رأس آنها آمریکا و از بندبازی و فرصت‌طلبی دولت‌ها در وجه‌المصلاحه قراردادن این مردم مظلوم و نقش سازمان ملل نامتحد (این امعد بی‌معجزه) و... سخن بگویم...

<div><div>۳۳</div></div>	هرگز نمیرد آن که دلش زنده شد به عشق
<div><div>۳۳</div></div>	ثبت است بر جرّ بریده عالم دوام ما
<div><div>۳۳</div></div>	انسانی شریف و وارسته، دکتر منوچهر پویا از میان ما رفت.
<div><div>۳۳</div></div>	برای بزرگداشت زندگی پربراش، روز یکشنبه ۳۱ تیر ۱۴۰۳ ساعت ۱۷الی ۲۰ گردهم می‌آییم. آدرس: فرشته، چناران، سروستان شرقی، برج صبا
<div><div>۳۳</div></div>	خانواده‌های: پویا، مسعودی، رهنما، پیکر آرا، علی‌آبادی، مویدی، و حافظی